

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ และประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตผลงานทางวิชาการ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ผลิตออกมาแล้วในด้านรูปแบบของผลงานทางวิชาการ (หนังสือ ตำรา บทความวารสาร งานวิจัย ฯ) สาขาวิชาและแหล่งเผยแพร่ และเพื่อศึกษาปัญหาในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยกำหนดสมมุติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ คือ เพื่อการเลื่อนตำแหน่งในระดับสูงขึ้น
2. บรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรี ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรี
3. บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการในรูปบทความวารสารมากที่สุด
4. ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย คือ การไม่มีเวลา
5. บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในภูมิภาคประสบปัญหาในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการอยู่ในระดับสูงกว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 190 คน และบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค จำนวน 100 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 290 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ครอบคลุมถึง วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ระยะเวลาการทำงานในห้องสมุด และการผลิตผลงานทางวิชาการในระหว่าง

พ.ศ. 2523-2527 ตอนที่ 2 การผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุด มหาวิทยาลัย (สำหรับบรรณารักษ์ที่ผลิตผลงานทางวิชาการ) สืบถามถึงปัจจัยที่ทำให้ผลิต ผลงานทางวิชาการประโยชน์ที่ได้รับจากการผลิตผลงานทางวิชาการ และผลงานทางวิชาการ ที่ได้ผลิตและเผยแพร่ออกมาระหว่าง พ.ศ. 2523-2527 โดยจำแนกตามรูปแบบของผลงาน

ตอนที่ 3 ปัญหาในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (ทั้งผู้ผลิตและไม่ได้ผลิตผลงาน ทางวิชาการ) ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 248 ชุด เป็นแบบสอบถามของ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร 169 ชุด คิดเป็นร้อยละ 88.95 และ ของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค 79 ชุด คิดเป็นร้อยละ 79.00

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ซึ่งได้รับกลับคืนมา 248 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.52 ผลการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

สถานภาพส่วนตัว

จากจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งหมด 248 คน ปรากฏว่า บรรณารักษ์จำนวน มากกว่าครึ่งหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 63.31 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ วุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 33.87 และวุฒิปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.40 ตามลำดับ

สำหรับตำแหน่งในห้องสมุด ปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 95.97 ดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์ ส่วนบรรณารักษ์ซึ่งดำรงตำแหน่งอาจารย์ ทำหน้าที่บรรณารักษ์มี เฉพาะในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 4.03

หน้าที่ความรับผิดชอบในห้องสมุดปรากฏว่าบรรณารักษ์จำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.21) เป็นบรรณารักษ์หรืออาจารย์ที่มากกว่าที่บรรณารักษ์ประจำฝ่าย/งาน/แผนกต่าง ๆ รองลงมาคือ เป็นหัวหน้างาน/แผนกต่าง ๆ ร้อยละ 24.49 และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ร้อยละ 15.51

ตามลำดับ และเมื่อพิจารณางานที่บรรณารักษ์กลุ่มต่าง ๆ รับผิดชอบ พบว่า ในกลุ่มบรรณารักษ์ หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์นั้น บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด 58 คน รับผิดชอบในงาน เทคนิค/งานวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ในกลุ่มบรรณารักษ์หัวหน้างาน พบว่า บรรณารักษ์จำนวนสูงสุด 9 คน รับผิดชอบในงานบริการฯ และงานวิเคราะห์เลขหมู่และ ทำบัตรรายการ และในกลุ่มบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่าย ปรากฏว่า บรรณารักษ์จำนวนสูงสุด 7 คน รับผิดชอบในฝ่ายพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด/จัดหา

ในด้านระยะเวลาการทำงานในห้องสมุด ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่มีระยะเวลา การทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.01 รองลงมา คือ ช่วง 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.93 ส่วนช่วง 16 ปีขึ้นไปมีบรรณารักษ์น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 7.66 สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 19.35 มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี ส่วนบรรณารักษ์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค พบว่า ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 9.27 มีระยะเวลาการทำงาน ในห้องสมุดในช่วง 1-3 ปี

การผลิตผลงานทางวิชาการนั้น พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงาน ทางวิชาการในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2523-2527) มีจำนวนร้อยละ 43.55 และเมื่อ พิจารณาจากกลุ่มบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาค ปรากฏว่า จำนวนผู้ผลิตผลงานทางวิชาการ มีจำนวนต่ำกว่าผู้ไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการ ทั้ง 2 กลุ่ม และในจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการ พบว่า บรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาโทผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.19 และเมื่อ พิจารณาจากกลุ่มบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาค ปรากฏว่า บรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาโท ผลิตผลงานทางวิชาการมากที่สุดเช่นเดียวกัน และ ในจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการ พบว่า บรรณารักษ์ ที่มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.72

ในจำนวนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการนั้น พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวนร้อยละ 37.03 มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นบรรณารักษ์ หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ รองลงมา คือ หัวหน้างาน ร้อยละ 29.63 และ

หัวหน้าฝ่าย ร้อยละ 20.37 และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มหน้าที่ความรับผิดชอบ ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน) เป็นกลุ่มที่ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่ากลุ่มบรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ นอกจากนั้นยังพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 25.00) มีระยะเวลาทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี รองลงมา คือ ช่วง 7-9 ปี และช่วง 13-15 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 18.52 ส่วนช่วงต่ำกว่า 1 ปี มีบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตผลงานทางวิชาการจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.85)

ในด้านปัจจัยที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ ปรากฏว่า ปัจจัยที่อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน (4.09) สำหรับปัจจัยที่อยู่ในระดับน้อย และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีเงินค่าตอบแทนในการเขียน (1.68)

ในด้านประโยชน์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้รับจากการผลิตผลงานทางวิชาการ ปรากฏว่า ประโยชน์ที่อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มี 2 รายการ เท่ากัน (3.75) คือ ทำให้ทราบเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ อันสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และทำให้พบวิธีการใหม่ ๆ และแนวทางแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานในห้องสมุด ส่วนประโยชน์ที่ได้รับที่อยู่ในระดับน้อยมี 2 รายการ คือ ทำให้ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (2.46) และทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น (1.80)

ในด้านจำนวนผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิตและเผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2523-2527 มีจำนวนทั้งสิ้น 346 รายการ ซึ่งปรากฏว่า รูปแบบผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตมากที่สุด คือ บทความวารสาร คิดเป็นร้อยละ 34.97 รองลงมา คือ เอกสารทางวิชาการ และคู่มือการปฏิบัติงานมีจำนวนอย่างละเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 10.41 ส่วนรูปแบบผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตน้อยที่สุด คือ คู่มือการใช้टरรชนีและสาระส่ง เขปและนามานุกรม คิดเป็นร้อยละ 0.58

ในด้านสาขาวิชานั้น ปรากฏว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ผลิตผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์/สนเทศศาสตร์มากที่สุด ร้อยละ 92.77 ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ นั้นผลิตเพียงร้อยละ 7.23

ในด้านแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ปรากฏว่า ผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่ เผยแพร่โดยห้องสมุดที่สังกัด คิดเป็นร้อยละ 60.69 รองลงมา คือ หน่วยราชการ/องค์กร/สมาคมอื่น ๆ ร้อยละ 22.54 สำหรับแหล่งที่เผยแพร่ผลงานทางวิชาการน้อยที่สุด คือ สำนักพิมพ์/โรงพิมพ์ (ร้อยละ 3.76)

ปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในระดับมัธยมศึกษา มีเพียง 1 ปัญหา คือ การไม่มีเวลาเนื่องจากงานที่ต้องทำในห้องสมุดมาก (4.13) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับมัธยม มี 3 ปัญหา คือ มีภาระทางครอบครัวมาก (2.50) ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน (2.40) และไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการผลิตผลงานทางวิชาการ (2.06)

ปัญหาในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดในกรุงเทพมหานครพบว่า ประสบปัญหาในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในระดับปานกลาง 5 ปัญหา ซึ่งในจำนวนปัญหาดังกล่าว ปัญหาสัปดาห์เผยแพร่ออกมาแล้วจำหน่ายได้น้อยเพราะเป็นเรื่องที่อยู่ในวงจำกัด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับมัธยม ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัญหาในด้านสภาพการศึกษาที่สังกัดมีการสัปดาห์วารสารทางวิชาการแต่ไม่เปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ลงผลงานทางวิชาการ ส่วนบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาค ประสบปัญหาในระดับปานกลาง 6 ปัญหา ในจำนวนปัญหาดังกล่าว ปัญหาสัปดาห์เผยแพร่ออกมาแล้วจำหน่ายได้น้อยเพราะเป็นเรื่องที่อยู่ในวงจำกัด มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับมัธยม คือ ปัญหาเกี่ยวกับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของปัญหาแต่ละปัญหา พบว่า ปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาคประสบมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครประสบทุกรายการ

ในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนั้น บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในระดับมาก 13 รายการ ซึ่งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรณารักษ์มีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการวิชาการ/กรรมการส่งเสริมการวิจัยของห้องสมุด และมหาวิทยาลัย ส่วนความคิดเห็นในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ห้องสมุดควรอำนวยความสะดวกในการจัดหาข้อมูลที่ต้องการให้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและดำเนินการอย่างรวดเร็ว

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ระบุเพิ่มเติม 12 คน ซึ่งปรากฏว่า ความคิดเห็นที่ว่า มหาวิทยาลัยควร เปิดโอกาสให้
บรรณารักษ์ได้มีโอกาสลาพักเพื่อทำการวิจัย หรือผลิตผลงานทางวิชาการได้เช่นเดียวกับ
อาจารย์ มีบรรณารักษ์ตอบเป็นจำนวนสูงสุด คือ 6 คน

อภิปรายผล

1. จากการสำรวจเกี่ยวกับสถานการณ์ส่วนตัวของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 63.31) จะเห็น
ได้ว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ทำการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นไปได้ว่าจะมีผล
กระทบไปถึงการผลิตผลงานทางวิชาการ ซึ่งพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ผลิต
ผลงานทางวิชาการมีจำนวนน้อยกว่าบรรณารักษ์ที่ไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการ และยังพบ
ต่อไปอีกว่า บรรณารักษ์ที่ผลิตผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโททางบรรณารักษศาสตร์
และบรรณารักษ์ที่ไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการมีวุฒิปริญญาตรี การที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ยังมี
วุฒิปริญญาตรี สิ่งน่าจะเป็นไปได้ว่ายังขาดความมั่นใจในความรู้ของตนเอง และขาดความ
ชำนาญและประสบการณ์ในวิชาชีพที่จะผลิตผลงานทางวิชาการในด้านต่าง ๆ

ในการวิจัยสัมมนุติฐานข้อ 2 ที่ว่า บรรณารักษ์ที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่าบรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาตรี จากผลการศึกษาค่าผลิตผลงาน
ทางวิชาการ พบว่า บรรณารักษ์ที่มีวุฒิปริญญาโท (ร้อยละ 60.19) ผลิตผลงานทางวิชาการ
มากที่สุด ดังนั้นผลการศึกษานี้สอดคล้องกับสัมมนุติฐานข้างต้น

2. ในด้านหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนั้น พบว่า
บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นบรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์
ประจำฝ่าย/งาน/แผนกต่าง ๆ (ร้อยละ 54.29) แต่เมื่อพิจารณาถึงการผลิตผลงานทาง
วิชาการ ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหาร (ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน/แผนก)
(ร้อยละ 55.56) ผลิตผลงานทางวิชาการมากกว่ากลุ่มบรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่
บรรณารักษ์ ดังนั้นสิ่งน่าจะเป็นไปได้ว่ากลุ่มผู้บริหาร มีประสบการณ์ในการทำงานทาง
วิชาชีพมากกว่ากลุ่มบรรณารักษ์หรืออาจารย์ทำหน้าที่บรรณารักษ์ ซึ่งสามารถที่จะใช้ประสบการณ์
เหล่านั้นมา เป็นข้อ มูลในการผลิตผลงานทางวิชาการได้มาก

3. ในด้านระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดนั้น พบว่า บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุด มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี (ร้อยละ 27.01) และยังพบอีกว่าในกลุ่มบรรณารักษ์ที่ผลิตผลงานทางวิชาการนั้น จำนวนสูงสุด (ร้อยละ 25.00) มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดในช่วง 4-6 ปี เช่นเดียวกัน แต่ถ้ามองการระยะเวลาในการทำงานกับการผลิตผลงานทางวิชาการโดยส่วนรวม จะเห็นว่า บรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาการทำงานในห้องสมุดน้อยคือ ช่วงต่ำกว่า 1 ปี - 6 ปี (ร้อยละ 34.26) ผลิตผลงานทางวิชาการน้อยกว่าบรรณารักษ์ที่มีระยะเวลาทำงานในห้องสมุดนานกว่านั้น คือ ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 65.74) ประสิทธิภาพในการทำงานยังมีส่วนสำคัญในการทำให้บรรณารักษ์ผลิตผลงานทางวิชาการ

4. ในด้านปัจจัยที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ นั้น พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุด จะเห็นได้ว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในปัจจุบันนับว่าเป็นห้องสมุดที่มีการใช้สูงมากกว่าห้องสมุดประเภทอื่น ๆ รวมทั้ง เริ่มมีการนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ และเครื่องจักรกลเข้ามาใช้กับการดำเนินงานห้องสมุด บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อศึกษาค้นคว้าแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ การใช้ของผู้ใช้ให้มากที่สุด ผลการวิจัยนี้แตกต่างจากผลการวิจัยของ เรย์แมน และ กูดลีย์ ที่พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้บรรณารักษ์ผลิตผลงานทางวิชาการ คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอนุญาตให้บรรณารักษ์ลาพักเพื่อทำการผลิตผลงานวิจัยและสิ่งพิมพ์ได้และได้รับทุนอุดหนุนในการวิจัยและผลิตสิ่งพิมพ์ และยังแตกต่างไปจากผลการวิจัยของ เพอร์สันและ เจนกินส์ ที่พบว่า เหตุผลหรือปัจจัยในการ เขียนบทความวารสารของผู้เขียนคือ เพื่อเผยแพร่เรื่องที่อยู่ในความสนใจ หรือมีความสำคัญต่อตนเอง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่รับกับสมมุติฐานข้อ 1 ของการวิจัยที่ว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ คือ เพื่อการเลื่อนตำแหน่งในระดับสูงขึ้น ซึ่งปัจจัยข้อนี้ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย เห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่อันที่ผลิตผลงานทางวิชาการนั้น แม้จะมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป แต่จะเห็นว่าระยะเวลา

การทำงานในห้องสมุดส่วนใหญ่นั้นอยู่ในช่วง 4-6 ปี ซึ่งยังมีระยะเวลาการทำงานไม่นานพอที่จะขอเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นได้ ประกอบกับในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งในระดับชำนาญการ ระดับเชี่ยวชาญ และระดับเชี่ยวชาญพิเศษนั้น เพิ่งจะเริ่มมีหลักเกณฑ์การใช้ผลงานทางวิชาการมาประเมินประกอบการพิจารณา เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2526 ซึ่งทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มองยังไม่สามารถนำหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งนี้ได้ และยังไม่มีความเตรียมตัวที่จะผลิตผลงานทางวิชาการอย่างพอเพียง

5. ประโยชน์ที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้รับจากการผลิตผลงานทางวิชาการนั้น พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับในระดับมาก ได้แก่ ทำให้ทราบเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ อันสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ซึ่งประโยชน์ข้อนี้รับกับปัจจัยที่ทำให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการ

6. ในด้านรูปแบบของ ผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิต นั้น ผลจากการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการในรูปบทความวารสารมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยิวดี พิทักษ์ บรมพิลด์ และวัตสัน และอาจกล่าวได้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้รับกับสัมมุติฐานข้อ 3 ของการวิจัยที่ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยผลิตผลงานทางวิชาการในรูปบทความวารสารมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การเขียนบทความนั้นเป็นการเริ่มต้นงานเขียนก่อนที่จะก้าวไปสู่การเขียนหนังสือและตำรา รวมทั้งสิ่งพิมพ์ในรูปแบบอื่น ๆ เป็นจุดแรกที่จะฝึกให้เป็นผู้มีนิสัยรักการเขียน และเป็นจุดแรกที่จะทำให้สังคมได้รู้จักและยอมรับ (ปีภูธร บุนนาค 2523 : 40) และประกอบกับการเขียนบทความวารสารนั้น มีความยาวไม่มากนัก และสามารถใช้เวลาเพียงไม่นานนัก ซึ่งต่างจากการเขียนหนังสือหรือตำรา เหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลาย ๆ แห่ง ได้มีการจัดทำวารสารทางบรรณารักษศาสตร์ เพื่อให้เป็นส่วนามทางวิชาการสำหรับบรรณารักษ์ ดังนั้น บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มองผลิตผลงานทางวิชาการในรูปบทความวารสารมากกว่ารูปแบบอื่น ๆ

ในด้านสาขาวิชานั้น ผลจากการวิจัย พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
 ผลิตผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์/สนเทศศาสตร์มากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเป็น
 เป็นเพราะว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเห็นว่า ความรับผิดชอบประการหนึ่งของ
 บรรณารักษ์ก็คือ การผลิตผลงานในสาขาวิชาของตนเอง ตามที่ โรเบิร์ต ซี. ดาวน์ส์
 ได้กล่าวไว้ (Downs 1955: 330) หรืออาจเป็นเพราะบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
 มีความถนัดเฉพาะการผลิตผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาของตนเองมากกว่าที่จะผลิตผลงาน
 ทางวิชาการในสาขาวิชาอื่น ๆ และบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ยัง เป็นผู้สำเร็จการศึกษาทาง
 บรรณารักษศาสตร์มากกว่าในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วย จึงทำให้ผลิตผลงานทางวิชาการใน
 สาขาวิชาอื่น ๆ เป็นจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ สิบเอิลยู พอร์ทเตอร์
 เคลแฮม และเดส แอล. บาร์เกอร์ ที่ทำการสำรวจ พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุด
 มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ทำงานวิจัยในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์มากกว่าสาขาวิชาอื่น
 (Kellam and Barker, 1968: 197-199)

ในด้านแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการนั้น ผลการวิจัย พบว่า ผลงานวิชา-
 การของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ เผยแพร่โดยห้องสมุดที่สังกัด ทั้งนี้อาจเป็น
 เพราะว่าการให้บริการในห้องสมุดที่ตนสังกัด รวมทั้งห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อาจให้การ
 สนับสนุนในด้านการจัดพิมพ์เผยแพร่มาพอสมควร เพราะเห็นว่าผลงานทางวิชาการที่ผลิต
 ออกมาในนามของห้องสมุดที่สังกัดนั้น ย่อมแสดงถึงความเป็นเลิศทางวิชาการของห้องสมุด
 ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญของสถาบันการศึกษานั้น

7. ในด้านปัญหาในการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
 ผลจากการวิจัย พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ การไม่มีเวลา เนื่องจากงานที่ต้องทำในห้องสมุด
 มีมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้รับกับสมมุติฐานข้อ 4 ของการวิจัยที่ว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการ
 ผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย คือ การไม่มีเวลา ซึ่งปัญหาใน
 เรื่องการไม่มีเวลานี้เป็นปัญหาของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งในต่างประเทศและใน
 ประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต้องทำงานห้องสมุดเต็มเวลา
 และงานห้องสมุดเป็นงานที่จะหยุดนิ่งอยู่กับที่ไม่ได้ เพราะหน้าที่หลักของห้องสมุด คือ การคัด
 หาททรัพยากรห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย ให้แก่อาจารย์ นักศึกษาและนักวิชาการ

และห้องสมุดหรือมหาวิทยาลัยก็ไม่เปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสลา เพื่อผลิตผลงานทางวิชาการและทำงานวิจัย เช่นเดียวกับอาจารย์ ดังนั้น บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่สามารถผลิตผลงานทางวิชาการซึ่งมีจำนวนน้อย และผลงานทางวิชาการที่ผลิตก็มีจำนวนน้อย เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยิวดี พิทักษ์ ดังนั้นบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ตอบแบบสอบถาม จึง เสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควร เปิดโอกาสให้บรรณารักษ์ ได้มีสิทธิลา เพื่อทำงานวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการได้ เช่นเดียวกับอาจารย์

ในต้นปัญหาในการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการนั้น ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และในภูมิภาค ประสพปัญหาในการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง ซึ่งได้แก่ ปัญหาการคัดเลือกตีพิมพ์เผยแพร่ออกมาแล้วจำหน่ายได้น้อย เพราะ เป็น เรื่องที่อยู่ในวงจำกัด แหล่งคัดเลือกและเผยแพร่ภายนอกสถาบันการศึกษาที่สังกัดกำหนดคุณภาพของผลงานทางวิชาการที่จะคัดเลือก และ เผยแพร่อยู่ในระดับสูงมาก ขาดทุนทรัพย์ส่วนตัวในการคัดเลือกตีพิมพ์จากสถาบันการศึกษา / ห้องสมุดที่สังกัด จะเห็นว่าปัญหาในการ เผยแพร่ที่สำคัญของบรรณารักษ์ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง ทุนทรัพย์ในการคัดเลือกตีพิมพ์เป็นส่วนใหญ่ บรรณารักษ์ยังขาดแคลน เงินทุนที่จะมาสนับสนุนการคัดเลือกตีพิมพ์ รวมทั้ง เมื่อลงทุนไปแล้วอาจขายได้ไม่คุ้มค่าของการลงทุน เพราะผู้อ่านอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากผู้ที่อ่านเนื้อหาทางบรรณารักษศาสตร์ได้ เข้าใจยอม เป็นผู้ที่อยู่ในวิชาชีพเท่านั้น การจะให้แหล่งคัดเลือกภายนอกสถาบันการศึกษา เป็นผู้คัดเลือกตีพิมพ์ก็ทำได้ยาก เนื่องจาก สำนักพิมพ์บางแห่งกำหนดคุณภาพเนื้อหาไว้สูง รวมทั้ง เมื่อพิมพ์แล้วต้องจำหน่ายได้มาก เพียงพอกับการลงทุน ปัญหาในการ เผยแพร่ดังกล่าวจึง เป็นอุปสรรคต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ให้ขยายออกไปในรูปแบบและเนื้อหาต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของปัญหาในการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของ บรรณารักษ์แต่ละปัญหา ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใน ภูมิภาคประสพ มีค่าสูงกว่าปัญหาที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครประสพ ทุกรายการ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยครั้งนี้รับกับสมมุติฐานข้อ 5 ของการวิจัย ที่ว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาคประสพปัญหาในการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อยู่ในระดับสูงกว่าบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

8. ในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการผลิตและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่อยู่ในระดับมากและมีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรณารักษ์ได้มีส่วนร่วมในการ เป็นกรรมการวิชาการ /กรรมการส่งเสริมการวิจัยของห้องสมุดและมหาวิทยาลัย ซึ่งโดยหน้าที่ความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแล้ว การมีส่วนร่วมในงานบริหารของมหาวิทยาลัย เป็นหน้าที่หนึ่งของบรรณารักษ์ แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติแล้ว บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีโอกาสเข้าร่วมในงานบริหารของมหาวิทยาลัย เท่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น ผู้บริหารห้องสมุดจึงควรสนับสนุนและส่งเสริมให้บรรณารักษ์ได้มีส่วนร่วมเข้า ร่วมในการเป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่ดำเนินการ เกี่ยวข้องกับการผลิตผลงานทางวิชาการ หรือการวิจัยของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

1.1 ในฐานะที่บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทำงานอยู่ในแวดวงทางวิชาการ แม้ว่าในปัจจุบันยังไม่มีโอกาสได้รับสิทธิในการลา เพื่อทำการวิจัยหรือผลิตผลงานทางวิชาการ เช่นเดียวกับอาจารย์ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยก็ควรหา เวลาบางส่วนจากการปฏิบัติงานประจำ หรือนอกเวลางานประจำ ผลิตผลงานทางวิชาการให้มากที่สุด เพราะเท่าที่ปรากฏ มีบรรณารักษ์หลาย ๆ คนที่ผลิตผลงานทางวิชาการ เป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีงานที่ต้องปฏิบัติมากมาย หากบรรณารักษ์รอโอกาสที่จะได้รับสิทธิการลา เช่นเดียวกับอาจารย์แล้ว บรรณารักษ์ก็คงไม่ได้ผลิตผลงานทางวิชาการอย่างแน่นอน ดังนั้น เพื่อที่จะช่วยให้ตนเองสามารถผลิตผลงานทางวิชาการ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงควรขวนขวายและกระตือรือร้นที่จะผลิตผลงานทางวิชาการ เท่าที่สามารถจะทำได้ และถ้าบรรณารักษ์ยังขาดความชำนาญในการผลิตผลงานทางวิชาการ ก็อาจเริ่มต้นได้ด้วยการร่วมผลิตกับบรรณารักษ์คนอื่น ๆ ซึ่งเป็นผู้ประสพการณ์และความชำนาญ เพื่อจะสามารถผลิตผลงานได้ด้วยตนเองในอนาคต

1.2 บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรพิจารณา ผลิตผลงานทางวิชาการในเนื้อหาที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่นผลิตออกมาแล้ว เพราะเท่าที่ปรากฏผลงานทางวิชาการของ

บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เนื่องจากมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกันในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ / ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ
ยังมีเนื้อหาอื่น ๆ ที่น่าสนใจแต่ยังไม่มีผู้ใดผลิตออกมาอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น บรรณารักษ์
ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิจารณาเห็นว่า เรื่องใดที่ยังไม่มีผู้ใดทำการผลิตจะได้ผลิต
ผลงานทางวิชาการในเรื่องหรือเนื้อหานั้น ๆ เพื่อให้ผลงานทางวิชาการมีเนื้อหาขยายออกไป
มากขึ้น

1.3 นอกเหนือจากเนื้อหาในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ / ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ แล้ว
บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิจารณาผลิตผลงานในสาขาวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจะ
ได้นำความรู้หรือผลจากการศึกษา ค้นคว้า วิจัย มาประยุกต์ใช้ในงานห้องสมุด เพื่อปรับปรุง
การปฏิบัติงานรวมทั้งการให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ บรรณารักษ์ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังอาจนำความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ไปประยุกต์ใช้กับงานสาขาวิชาอื่น ๆ
อันจะเป็นการขยายวงการบรรณารักษศาสตร์ / ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศให้กว้างขวางมากขึ้น รวมทั้ง
ยังทำให้บุคคลนอกวงการตระหนักในวิชาชีพบรรณารักษ์และความสำคัญของบรรณารักษ์มากขึ้น
เช่นเดียวกัน

1.4 จากผลการวิจัยในด้านรูปแบบของผลงานทางวิชาการ จะเห็นว่ารูปแบบ
ของผลงานทางวิชาการที่บรรณารักษ์ผลิตมาก คือ บทความวารสาร ส่วนรูปแบบอื่น ๆ ยังนับว่า
ผลิตน้อย ดังนั้น บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิจารณาทำการผลิตผลงานทางวิชาการใน
รูปแบบอื่น ๆ ที่ยังขาดแคลนอยู่มาก เช่น คู่มือต่าง ๆ อันจะช่วยในการค้นคว้าของผู้ใช้
ห้องสมุด หนังสือและตำรา รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ในเนื้อหาทางบรรณารักษศาสตร์ / ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าของบุคคลในวงการ รวมทั้งทำงานวิจัยเพิ่มขึ้นเพื่อนำมา
ปรับปรุงการดำเนินงานในห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้
ได้ดีที่สุด

การผลิตผลงานทางวิชาการในเรื่องและรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
ย่อมทำให้บรรณารักษ์เป็นพนักงานวิชาการอย่างแท้จริง และย่อมส่งผลไปยังการยอมรับ
สถานภาพทางวิชาการของบรรณารักษ์ รวมทั้งยังนำผลงานทางวิชาการดังกล่าวไปใช้ใน
การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งของบรรณารักษ์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารห้องสมุด

2.1 ผู้บริหารห้องสมุดควรสนับสนุนและส่งเสริมให้บรรณารักษ์ห้องสมุด

มหาวิทยาลัยได้มีโอกาสผลิตผลงานทางวิชาการและทำการวิจัยมากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เท่าที่จะสามารถกระทำได้โดยที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบ เช่น การอนุญาตให้บรรณารักษ์ได้ใช้เวลาบางส่วนของงานที่ต้องปฏิบัติประจำวันที่ทำการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย เพื่อจะได้ส่งเสริมให้บุคลากรของห้องสมุดได้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ อันมีผลต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และช่วยให้บรรณารักษ์ได้มีโอกาสนำผลงานทางวิชาการไปใช้ในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นด้วย แม้ว่าในทางปฏิบัติจะทำได้ค่อนข้างยาก เพราะยังไม่มียังห้องสมุดมหาวิทยาลัยใดถึงปฏิบัติในเรื่องนี้ ผู้บริหารสามารถจะกระทำได้ในบางส่วนเป็นการภายใน เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้มีโอกาสผลิตผลงานทางวิชาการมากขึ้น

2.2 จากการศึกษาที่บรรณารักษ์ประสบปัญหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการตีพิมพ์และจำหน่าย ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงควรจัดหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการให้กับบรรณารักษ์ หรือพิจารณาให้ห้องสมุดเป็นผู้ตีพิมพ์เผยแพร่ให้แล้วแต่กรณี

2.3 ผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรถือเป็นนโยบายที่จะจัดให้มีสิ่งพิมพ์ทางบรรณารักษศาสตร์ / สันเทศศาสตร์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีแหล่งข้อมูลอย่างเพียงพอในการผลิตผลงานทางวิชาการ นอกจากนี้ ควรร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยด้วยกันในการจัดหาข้อมูลที่ต้องการให้บรรณารักษ์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

การส่งเสริมและสนับสนุนจากผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ย่อมทำให้บรรณารักษ์เกิดความกระตือรือร้นที่จะผลิตผลงานทางวิชาการ อันจะทำให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสำคัญอีกแหล่งหนึ่งในการผลิตผลงานทางวิชาการ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยและทบวงมหาวิทยาลัย

3.1 มหาวิทยาลัยและทบวงมหาวิทยาลัย ควรได้พิจารณาถึงความเสมอภาคในทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ในเรื่อง การพิจารณาให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้มีสิทธิการลา เพื่อทำงานวิจัยหรือผลิตผลงานทางวิชาการได้เช่นเดียว

กับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เพราะโดยทั่วไปนโยบายของมหาวิทยาลัยนั้น มุ่งส่งเสริมให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า และวิจัย เพื่อนำชื่อเสียงมาสู่สถาบัน และเพื่อเป็นการแสดงถึงความเป็นผู้นำทางวิชาการของสถาบันนั้น ๆ ดังนั้นเพื่อความเสมอภาคทางวิชาการ มหาวิทยาลัยและทบวงมหาวิทยาลัยควรได้พิจารณาให้โอกาสบุคลากรทุกฝ่าย ได้มีโอกาสดำเนินการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างยุติธรรมและเป็นธรรมที่สุด นอกจากนั้น การที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจำแนกตำแหน่ง และหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เพื่อลดความสับสนของบุคลากรในมหาวิทยาลัยได้เป็นผลสำเร็จแล้ว แต่การที่บรรณารักษ์ไม่มีเวลาในการผลิตผลงานทางวิชาการ การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นก็ย่อมเป็นไปได้ยากเช่นเดียวกัน การให้โอกาสแก่บรรณารักษ์ได้มีสิทธิ์ลา เพื่อผลิตผลงานทางวิชาการ จึงเป็นสิ่งที่น่าพิจารณา

3.2 ทบวงมหาวิทยาลัย ควรได้กำหนดมาตรฐานของผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยไว้เช่นเดียวกับอาจารย์ เพื่อจะได้เป็นแนวปฏิบัติแนวเดียวกัน รวมทั้งการตีความหมายกำหนดลักษณะผลงานทางวิชาการที่เป็นมาตรฐาน ก็จะทำให้ผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้มาตรฐานและมีคุณภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลถึงการทำให้บุคลากรภายนอกวงการบรรณารักษศาสตร์ / สันเทศศาสตร์ ยอมรับผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์มากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา (ชบอ.)

ในฐานะที่ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา เป็นชมรมของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยโดยตรง จึงควรหาทางเรียกร้องให้ทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะ กระตุ้นหรือเรียกร้องให้ทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาถึงการลา เพื่อทำการวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์อีกทางหนึ่ง นอกจากนั้น ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา ควรได้สัดให้มีการจัดตั้งสโมสรหรือชมรมบรรณารักษ์นักเขียนขึ้น เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้มีความรู้และทักษะในการผลิตผลงานทางวิชาการมากขึ้น

แนวทางสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. เนื่องจากภาวะวิเคราะห์หลายวิชาของผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในงานวิจัยเรื่องนี้ ได้กล่าวกว้าง ๆ จึงควรได้มีการวิเคราะห์เนื้อหาผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยละเอียดต่อไป
2. ควรมีการศึกษาถึงการแสดงผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ทั้งนี้อาจครอบคลุมไปถึงห้องสมุดเฉพาะด้วย เนื่องจากห้องสมุดคณะมีลักษณะหน้าที่คล้ายคลึงกับห้องสมุดเฉพาะอยู่แล้ว
3. ควรศึกษา เปรียบเทียบปัญหาในการแสดงผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัย กับผลการวิจัยครั้งนี้
4. ในอนาคต เมื่อหลักเกณฑ์การจำแนกตำแหน่งและหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งของทบวงมหาวิทยาลัยได้มีผลใช้ในระยะ เวลาพอสมควรแล้ว เช่น ในเวลา 5 ปี ก็ควรได้มีการศึกษาถึงปัจจัย และประโยชน์ในการแสดงผลงานทางวิชาการของบรรณารักษ์ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเปรียบเทียบผลของการวิจัยกับการวิจัยเรื่องนี้ว่า มีความเปลี่ยนแปลง หรือสอดคล้องกันอย่างไร

